

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

VESTNIK

1
2022

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

4,20 €

TEMA MESECA

Mit o prekletstvu Lassove vrvi

Z NAMI NA POT

Turno smučanje v okolici Sappade

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – **AKCIJA**

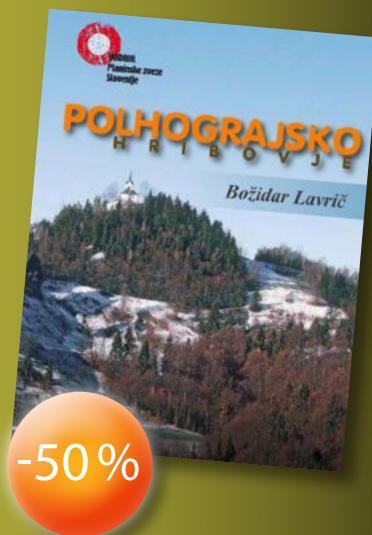
VODNIK POLHOGRAJSKO HRIBOVJE, Božidar Lavrič

V vodniku so na 144 straneh opisane poti v Polhograjskem hribovju, ki se zahodno od Ljubljane dviga nad Sorškim poljem. Poljanska Sora ga na severu loči od Škofjeloškega hribovja. Marsikdo hribovje še vedno poimenuje Polhograjski Dolomiti po kamnini, ki se zlasti v višjih delih gorstva prikaže na plan kot veliki, škrbinasti zobje. V vodniku so opisane poti iz dolin Gradaščice in Horjulščice ter iz Medvod, Poljanske doline in Ljubljane.

Format: 120 x 160 mm; 144 strani, šivano z nitjo, okrogel hrbet

CENA: V času od 15. 1. do 15. 2. 2022 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 4,95 €* (redna cena: 9,90 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

JULIJSKE ALPE, VZHODNO OD SOČE IN PIŠNICE, Roman Tratar in Andraž Poljanec

Vodnik vas bo prepričal z

- nazornimi opisi 45 gora in poti, primernih za otroke, bolj umirjene in najbolj našpičene hribovce,
- s kakovostnimi fotografijami in odličnimi zemljevidi – s prikazom poteka poti ter
- z odličnim pisanjem dveh izkušenih poznavalcev Julijskih Alp – Romana Tratarja (30 opisov) in Andraža Poljanca (15 opisov).

Format: 130 x 210 mm, 216 strani, integralna šivana vezava.

Cena: 29,90 €

Vabljeni k nakupu!

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 122. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslani prispevki ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljjanja nenačrtovanih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,

Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,

po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali

po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu:

<https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 42 EUR, 66 EUR za tužino, posamezna številka 4,20 EUR, poletna številka 4,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

S soncem v novo leto

Foto Otton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Urbani miti in njihova trdoživost

Zagotovo je še danes med nami veliko ljudi, morda tudi med bralci tega uvodnika, ki se v trgovini ob pogledu na škatlo Čokolešnika spomnijo na majhno deklico iz reklame, za katero je nekoč vsa Slovenija mislila, da je preminila v letalski nesreči na Korziki. Čeprav je danes priznana umetnica to večkrat zanikala, se je mit o tistem simpatičnem otroku iz reklame, popackanem okoli ust od čokoladnih kosmičev, ohranil cela desetletja in povzročil marsikatero solzo na licu. Ljudje pač ne spremljajo vseh medijev, in ker je bila zgodbica enostavno dovolj dobra za pripovedovanje, se je razširila med ljudmi.

Urbani miti in legende so izmišljene zgodbe, predstavljene kot resnične, in praviloma vsebujejo elemente humora, groze, smrti in neverjetnih naključij. Včasih so se prenašale prek časopisov, danes pa večinoma prek socialnih omrežij; zanje je značilno tudi to, da pripovedovalci mita nikoli ne širijo kot lastne izkušnje, temveč kot izkušnjo neke tretje, neznane osebe, ki naj bi bila verodostojna. Večine teh zgodbic niti ne prepoznamo več kot mit, ampak zgolj kot neko ljudsko resnico, ki se začne z besedami: "Pravijo, da ..."

Tudi gore niso izjema in z njimi je povezanih mnogo mitov in legend. Legendo o Zlatorogu poznamo vsi, a ji seveda ne nasledimo, ker vsebuje preveč pravljčnih elementov. Zato pa je bolj zapleten mit o tem, ali so bili leta 1778 na vrhu Triglava uradno priznani štirje prvopristopniki ali pa le trije (brez Willomitzerja). Oziroma njegova različica, da je bil lovec Luka Korošec že en dan pred uradnim vzponom skupine na vrhu, ko so vsak zase iskali možnost pristopa in ga je odkril on. Naslednjega dne, 26. avgusta, je nanj popeljal ostale. Naročnik vzpona, veleindustrialec Žiga Zois, je tako ali tako denarno nagradil vse štiri srčne može, ki so mu potrdili vzpon.

Tokratna tema meseca opisuje dogajanje pred stoletjem, ko je nastal poseben alpinistični mit, povezan s prvimi vzponi v Severni steni Triglava in mnogimi smrtnimi nesrečami mladih alpinistov, katerih večina počiva na pokopališču v vasi Dovje.

V današnjem času bi bilo popolnoma nemogoče, da bi takšna zgodba zdržala, saj alpinizem za množice ne predstavlja več popolne nezanke, kot jo je v času nastanka mita.

Sam se spomnim, kako sem se kot mladinec v začetku osemdesetih let pridružil izletu planinskega društva na Triglav. Takrat se na našo najvišjo goro ni hitelo kot danes, ampak se je iz tako pomembnega planinskega izleta naredil dogodek, ki je trajal tri dni.

Prvi dan smo se z avtobusom popoldne pripeljali v Vrata in prespali v Aljaževem domu.

Zvečer smo sedeli na klopih pred domom in gledali mogočno Steno, potem pa nam je starejši društveni vodnik povedal pretresljivo zgodbo. Z globokim basom nam je opisal neko oddaljeno, še predvojno alpinistično nesrečo, ob kateri nas je spreletavala groza. Očitno je bil gospod tudi dober pripovedovalec. Potem pa sem na to pozabil in šele pred kratkim naletel na stare časopisne članke, ki so mi razodeli, da je zgodba, ki sem se je le še bežno spomnil, dejansko naš alpinistični mit, ki je živel nekaj desetletij in ugasnil v letih proti koncu naše prejšnje države. Njegovo ime je bilo *Prekletstvo Lassove vrvi*.

Dejansko je to tudi zgodba slovenskega predvojnega alpinizma, ki se je boril za svoje poznejše mesto v svetovnem merilu. Ima vse elemente, ki jih ima spodoben urbani mit: dozo pikrega humora, preplet groze, popolne nemoči in pretresljivo smrt mladih ljudi. Temelji na resničnih dejstvih in za povrh smo po srečnem naključju v depozitu Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani našli celo originalna kosa odrezane Lassove vrvi, o kateri pripoveduje naša zgodba.

Dušan Škodič

UVODNIK

1 Urbani miti in njihova trdoživost

Dušan Škodič

IZ ZGODOVINE ALPINIZMA

4 Mit o prekletstvu Lassove vrvi

Dušan Škodič

ODPRAVA V HIMALAJO

16 Slovenska direktna na Tsoboje

Mitja Filipič

INTERJUJ

20 Aleš Ledinek, pilot helikopterja

Vladimir Habjan

INTERJUJ

25 Primož Škočir, tehnik letalec

Helena Škrl

ZDRAVJE

28 Oživiljanje na Triglavu

Tadej Rajgelj

OKOLICA LJUBLJANE

30 Planinska krožna pot Pentlja

Andrej Mašera

Z NAMI NA POT

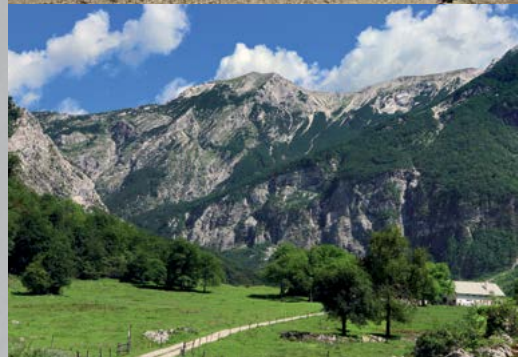
34 Monte Avanza in tri škrbine nad Sappado

Tomaž Hrovat

DOŽIVETJE

43 Alpinizem je tudi šolanje

Jurij Gorjanc

- PADEC**
46 **Nezabeleženi polet**
Miha Habjan
- KOLUMNA**
50 **Triglav: kjer tišina šepeta**
Tomaž Hrovat
- UZGOJA**
52 **Otroke v gorah spremljamo, ne vodimo**
Uroš Kuzman
- SPOMINI**
54 **Stari fotri**
Lidija Honzak
- POPOTOVANJE**
56 **Križ čez Nepal**
Viki Grošelj
- KJER TIŠINA ŠEPETA**
60 **Romantika v divjini**
Anka Rudolf
- RAZMIŠLJANJE**
62 **Treba je biti tam**
Jurij Ravnik

- ZGODOVINA**
64 **Po sledih 80 let starega članka**
Branko Dolinar
- DOŽIVETJE**
66 **Skrivnostni otoček**
Vid Legradič
- PLANINSKA ORGANIZACIJA**
68 **Poklon predanim prostovoljcem**
Zdenka Mihelič
- POEZIJA**
70 **Miss Slovenije**
Uroš Kuzman
- 71 **NOVICE IZ VERTIKALE**
74 **PISMA BRALCEV**
74 **LITERATURA**
77 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**
78 **FILM**
79 **V SPOMIN**

PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.

SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUF OV DOM LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN

NOVA KBM

0400 1004 7070 066.

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**